

NICOLAE CEAUȘESCU, ÎNVINUIT CĂ SE PREGĂTEA SĂ ATACE MOSCOVA

Ziaristi de la Der Spiegel îl suspectau pe Ceaușescu că în timpul vizitelor în RFG semnase contracte de fabricare a rachetelor cu firme vest-germane FOTO: Arhive Naționale

În revista săptămânală Der Spiegel din Republica Federală Germania au fost publicate în primăvara anului 1989 două articole referitoare la o acțiune strict secretă desfășurată în România, în care au fost implicați specialiști ai companiei vest-germane „Messerschmitt-Bölkow-Blohm” (MBB). Conform celor care au lansat știrile respectivă (falsă, în opinia noastră), Nicolae Ceaușescu a primit ajutor din partea firmei MBB pentru construirea unei fabrici de rachete „Condor II” în România.

Cu acel prilej s-a încercat să se speculeze faptul că Nicolae Ceaușescu avea relații foarte bune cu președintele Egiptului, Muhammad Hosni Mubarak, pentru a se acredita ideea că autoritățile de la București intenționau să fabrice o versiune a rachetei sol-sol „Condor II”, cu rază medie de acțiune, cu ajutorul specialiștilor egipteni și vest-germani.

Programul de fabricare a rachetei „Condor II” a fost inițiat de Argentină după înfrângerea militară pe care a înregistrat-o în arhipelagul Falk-

land în fața unui corp expediționar britanic (1982). În acest sens, autoritățile de la Buenos Aires au contactat specialiști din cadrul firmei „Messerschmitt-Bölkow-Blohm”, în scopul dezvoltării rachetei „Condor I” (utilizată pentru explorarea spațiului cosmic).

Cheltuielile mari impuse de programul respectiv i-au determinat pe argentinienii să caute soluții de finanțare fezabile. Inițial, aceștia au găsit sprijin în Egipt, autoritățile de la Cairo fiind interesate să dețină o armă

modernă, cu o rază de acțiune de 900 km, dotată cu un focos convențional sau chimic, în greutate de 450 kg. Ulterior, la proiectul respectiv s-a alăturat Irakul, fapt ce a nemulțumit atât autoritățile israeliene, cât și pe cele americane, deoarece Saddam Hussein ar fi putut să utilizeze tehnologia de fabricație a rachetei „Condor II” în cadrul propriilor programe de construire a rachetelor, cu care să amenințe apoi Israelul.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

7 mai (Duminică)
Soarele a răsărit la 5:58, a apus la 20:27
Luna a răsărit la 6:47, a apus la 23:30
Sărbătoare creștină:
Arătarea semnelor Sfintei Cruci la Ierusalim (anul 346); Sf. Mc. Acachie; Sf. Nil de la Sora; Sf. Alexis Toth din Minneapolis

S-a întâmplat la 7 mai 1989

● Ghulam Ishaq Khan, l-a primit pe ministrul zimbabwean de Externe, Nathan Shamuyarira. Cu acest prilej au fost discutate probleme privind activitatea în cadrul mișcării de neliniere și situația de la acel moment din regiune. Șeful statului pakistanez i-a fost remis un mesaj din partea președintelui Robert Mugabe.
● La invitația secretarului general al PMSU și a președintelui Consiliului Prezidențial al RP Ungare, în prima jumătate a lunii iulie 1989, președintele SUA, George Bush, urma să viziteze Ungaria.

Anca ALEXE

JURNALE PERSONALE

7 MAI

Romanul se deschide și se închide pe noaptea când, la un an de la întâlnirea lor, încheiată și ea cu o agresiune, Andrei așteaptă revenirea Ioanei. Sfârșitul, lăsat deschis, probabil spre al treilea volum al ciclului, nu ne îngăduie să știm dacă această iubire va fi fost mai puternică decât conjunctura, dacă pândiții vor fi scăpat de pândari, dacă rănilor friții vor fi fost cicatrizate de iubire. În noaptea lui Andrei Coman, întreținută de prezentul amintirii, nu dispunem nici măcar de certitudinea că așteptarea aceasta are cu adevărat rost. Am spus „prezentul amintirii”, și acest prezent, în care se impune trecutul, nu este străin, probabil, de atmosfera de continuă tensiune a romanului.

(Continuare în pag. a II-a)

Un avort de 500 de lei și 7 ani de închisoare

O sondă, câteva flacoane de penicilină, 500 de lei și apoi, după trei zile, o ambulanță care a dus-o la spital. N-au mai salvat-o sau nu au mai vrut să o salveze. Făcuse șoc toxicoseptic, în urma avortului provocat.

Pe N.M., de 27 de ani, au arestat-o la 1 septembrie 1988, la două săptămâni după ce îi introdusese în uter tinerele Daniela F. furtunașul cu soluție care trebuia să o scape de sarcina care ajunseser în luna a treia. N.M. nu avea antecedente penale, era căsătorită și mama a doi copii, angajată și „incadrată politic”, după cum spune dosarul de la Tribunal, fără a se preciza ce funcție ocupa. Se precizează însă locul în care lucra,

înainte de a fi arestată - la întreprinderea de Utilaj Greu, și faptul că făcuse 10 clase de școală.

Femeia a stat în arest preventiv până în aprilie 1989, când a fost condamnată definitiv la 7 ani de închisoare, în ciuda eforturilor depuse de cei doi avocați angajați s-o apere.

Înainte de a susține rechizitoriul, procurorul de caz a ținut să sublinieze că e de necesar a se preveni comiterea unor fapte similare celei care se judecă. Potrivit rechizitoriului, inculpată N.M., fără a avea nici o pregătire medicală, la data de 18 august 1988 i-a provocat un avort victimei Daniela F., iar aceasta a decedat la trei zile după manopera

abortivă. „Fapta este dovedită cu actele aflate în dosar, depozitiile martorilor audiați și recunoașterea ulterioară a inculpatei, cât și raportul de constatare medico-legal, care concluzionează că moartea victimei s-a datorat șocului toxicoseptic survenit în evoluția unui avort infectat”, se spune în dosar.

Procurorul a cerut o pedeapsă foarte aspră pentru inculpată, care să atingă scopul educativ și preventiv, având în vedere „pericolul social deosebit de mare, cât și urmările deosebite de grave ale faptei comise”.

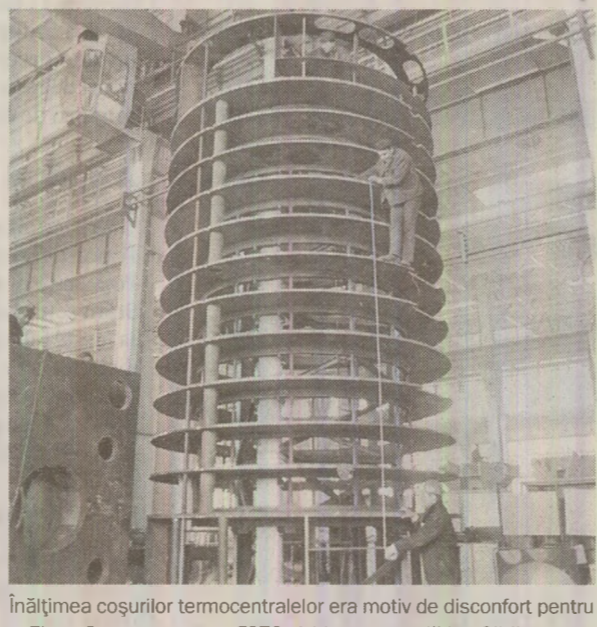
(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Așa s-a călit oțelul... și clasa muncitoare

Ion Cătănescu, fiu de țaran, scolbit în uzinele patriei, după ce și-a dat cu zel obolul la „ridicarea Republicii Socialiste România pe cele mai înalte culmi ale civilizației și progresului” prin cele 24 de invenții și inovații ale sale, a fost răsplătit cu șase luni la Jilava. Acuzat de propagandă anticomunistă, pentru că a îndrăznit să ceară a mânca la cantina partidului.

„În '89 eu preluasem sistemul de asistență tehnică la CET Progresul. Și, într-una din zile, văd un cetățean care se plimba prin curtea centralei. Când mă uit mai bine, era Dincă. Mă duc la el, îl salut. «Aaaa... Cătănescu, nu?» își amintește el de mine. «Cu ce ocazie pe-aiici?», mă întreabă el. «Păi, aici lucrez acum». Zice «sunt necăjit domn Cătănescu». «De ce? Ce s-a întâmplat?». Un om solid și puternic să-l vezi așa prăbușit și ros de gânduri... Zice «am sarcină, coșul asta - de evacuare a gazelor» - (ați văzut că fiecare CET are câte-un coș din ăla) «am fost la ședința comitetului central și-am primit sarcină ca acest coș, de la 250 m înălțime să ajungă la 150 de metri». «Păi, cum vine asta? Asta-i din material special făcut, lucrat împotriva coroziunii și trebuie să fie înalt, să se ducă fumul deasupra orașului». «Nu contează» zice. Făcuse un calcul - că să dărâme un metru pe zi, trebuia să se lucreze în trei schimburi. Tovarășa dăduse ordinul, că vedea ea coșul din biroul ei din Casa Poporului. Cică să nu tragă careva în ea de pe coș... vreun lunetist. Ce dacă acel coș era tocmai în Berceni? Nu putea să-i spună nimănui că-i tâmpită, iar ea putea să invoce orice motiv, oricât de absurd, că nimeni nu putea să comenteze. Păi, nu a dat afară un ministru - al

Înălțimea coșurilor termocentralelor era motiv de disconfort pentru Elena Ceaușescu FOTO: Arhiva personală Ion Cătănescu

Chimiei parcă, pentru că ei tot nu-i convenea cum arată biroul ei și-i tot pune pe-ăia să modifice, iar asta i-a spus la un moment dat, «Tovarășa dar ăștia-s banii poporului!» Ce popor? Ce bani? Afară!

(Continuare în pag. a II-a)

DIN PRESA EXILULUI

Der Spiegel: Specialiștii germani construiesc în România o fabrică de rachete

Tehnologia vest-germană în domeniul construirii de rachete „Condor-2” a pătuns acum și blocul răsăritean. Astfel a dezvăluit săptămânalul vest-german „Der Spiegel”, care relatează că specialiștii germani se ocupă de construirea unei fabrici de rachete în România.

Sursa acestei informații este un specialist german care a lucrat la construirea fabricii de rachete de la

Mosul, în Irak.

După afirmațiile sale, în Irak a întâlnit un specialist în asamblarea unei anumite mașini. Acest om i-a relatat că, nu de mult, a asamblat o mașină asemănătoare și în România. După afirmațiile revistei, această informație a fost confirmată de surse de informații occidentale.

„Der Spiegel” scrie că românii sunt clienții societății „Constance”

înregistrată în Elveția. „Constance” este o filială a marelui concern de armament „Messerschmidt”, și a vândut tehnologie Egiptului și Irakului, în pofida legilor germane care interzic acest lucru. Vânzarea de tehnologie României reprezintă o încălcare brutală a regulamentului NATO.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

A fost duminică. După presă, zi de vârf în campania legumicultorilor. Noutăți literare, istorice și culturale pentru pasionați. În țările „frățești” s-au ținut adunări festive și de lucru în spiritul căii neabătute către comunism.

Amenințări cu varză și roșii

Legumicultorii au fost în plină campanie de primăvară. Bănățenii și-au pregătit deja grădinile pentru producții mai mari de legume... O să producem atâta varză și atâtea tomate încât cei ce se ocupă de valorificarea legumelor și fructelor vor năduși cu preluarea lor”, a „amenințat” Gheorghe Dumitrescu, directorul Asociației Economice de Stat și Cooperatiste Lovrin.

„Cap limpede” de epocă

Iubitorilor de literatură li se recomandă călduros „Cap limpede” de Radu Cosășu, apărută la Editura Cartea Românească. Este a șasea carte dintr-o vastă construcție epică a apreciatului prozator. Considerată de criticul Mircea Iorgulescu drept „o unitate, un întins roman, de fapt, romanul unei epoci, romanul unui personaj, romanul unei formații și totodată și al unei deformații, un roman în fragmente, dar cu obsesia totului, având mai degrabă o structură muzicală, alternând registre, tonuri, teme și motive într-o organizare polifonică suplă, puternică și subtilă”.

(Continuare în pag. a II-a)

CÂNTAREA ROMÂNIEI DIN BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Filmările pentru „Cântarea României”, difuzată la 18 iunie 1989, s-au realizat la jumătatea lunii mai, în județul Bistrița-Năsăud. În toată țara se sărbătorea „cu entuziasm” lichidarea datoriilor externe și toată lumea spera să trăiască mai bine.

Echipa care s-a ocupat de această ediție a fost formată din: Adrian Munteș și Silviu Gavrilă - redactori, George Pascaru - imaginea, Dan Dragomirescu - sunet, Ion Budescu - coordonator, Cristina Popescu - scenografia, și Ion Filip - regia artistică.

Pentru ilustrație s-au folosit, platforma industrială / interior sticlărie/galeuri/ laborator Fabrica de bere / Mase plastice Năsăud/ Urbanistică nouă Bistrița/ Stațiunea

balneară Sângeorz Băi / Case noi la sate/ impletit codițe la Runcu Salvei și «Struț de păun» la Salva cu doamna Coruț / peisaj la Tihaș și Șant/ Parada portului popular bistrițean”, după cum ne-a specificat, din arhiva personală, regizorul artistic al Cântării amintite.

Emisiunea-spectacol, desfășurată sub genericul „Omagiul țării - conducătorului iubit”, înghitea tot mai mult spațiu dedicat tovarășilor. „Să ne trăiți, iubiiți conducători” era doar începutul „omagiului” televizat. „Erou între eroii României” - muzica Vasile V. Vasilache și versurile lui Eugen Rotaru au deschis Coperta 1. Desfășurarea de „forțe” muzicale a fost cu adevărat impre-

șionantă în acest județ. Au interpretat corurile reunite ale județului Bistrița-Năsăud, după cum urmează: Corul bărbătesc al IUT, corul de cameră „Interludiu”, corul Liceului „George Coșbuc”, corul Liceului sanitar, grupurile corale de la IPE și FLP din Bistrița, corul minerilor din Rodna, corurile țărănești din Maieru și Feldru, corul din Uriu, corul Intreprinderii metalurgice din Beclean și corul Sindicatului de învățământ Năsăud. De asemenea, au mai participat grupuri folclorice din Tihaș Bărgăului, Bistrița Bărgăului, Tăgșor, Zagra, Breaza, Sântioara, Maieru, Coșbuc, Runcu Salvei.

(Continuare în pag. a III-a)

DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Ungaria a eliberat granița cu Austria

Cortina de Fier este dată jos la propriu. Pe 2 mai, maghiarii au început să ridice gardul de sârmă ghimpată care este montat de-a lungul graniței cu Austria. Intregul gard - și odată cu el încă una dintre barierele dintre Ungaria și Vest - va fi scos până la sfârșitul anului 1990, informa publicația americană The Economist.

Austria se pregătește pentru valuri de refugiați. Cei mai deranjați sunt conservatorii comuniști din Cehoslovacia, Germania de Est și România, cărora le este teamă că Ungaria va deveni o cale de ieșire spre Vest. Dar în timp ce o barieră este coborâtă, alta este ridicată, între Ungaria și aliații săi din Est.

CADOURI PENTRU FAMILIA CEAUȘESCU

Dar exotic din Thailanda

În colecția externă de cadouri trimise lui Nicolae și Elenei Ceaușescu, depozitată acum de Muzeul Național de Istorie a României, poate fi găsită și o vază ornamentală provenind tocmai din îndepărtatul regat al Thailandei. Obiectul, care a decorat cândva una dintre reședințele soților Ceaușescu, este sculptat din lemn de bambus sau mango, thailandezii fiind renumiți pentru utilizarea acestor materiale la fabricarea manuală a produselor tradiționale de ornament.

România și Thailanda au stabilit relații diplomatice la nivel de ambasadă la 1 iunie 1973, la opt ani după ce Nicolae Ceaușescu a trecut în fruntea Partidului Comunist și la conducerea României. Sub supravegherea „Tovarășului”, relațiile cu Thailanda au fost bune mai ales din punct de vedere economic. Între cele două țări au avut loc schimburi de natură economică în baza unui Acord Comercial semnat în anul 1978, care este valabil și acum, fiind reînnoit în anii '90.

Printre acțiunile de cooperare între Regatul Thailandei și România efectuate înainte de anul 1990 se numără lansarea volumului „Lucaș-fărul” la Bangkok, în seria de evenimente desfășurate pentru come-

FOTO: Arhiva Muzeului Național de Istorie a României

morarea a 100 de ani de la moartea poetului Mihai Eminescu. Tot în 1989, în capitala thailandeză era inițiat festivalul românesc de turism și folclor, eveniment care s-a desfășurat și în anii următori.

Adela Cristina TEODORESCU
Diana ROTARU

JURNALUL OMULUI SIMPLU

AȘA S-A CĂLIT OȚELUL... ȘI CLASA MUNCITOARE

(Urmare din pag. 1)

Cum l-am cunoscut pe Dincă... e poveste mai lungă, că la un moment dat toate se leagă. Prin '56 am inventat eu un cuptor de topire a șpanului metalic care funcționa numai pe bază de apă. Se făcea foc cu lemne numai până când șpanul de la bază se topea și începea să curgă. După aceea dădeam drumul la apă, încet prin niște găurele, care venea pe metalul topit, atunci apa se descompunea în hidrogen și oxigen și activa arderea din interiorul cuptorului. A apărut și un articol în Revista Știință și Tehnică, la pagina Tineretul în uzine și laboratoare. «La uzinele metalurgice Brăila cu ajutorul unui cuptor de construcție simplă s-a reușit să se realizeze aglomerarea acestor așchii prin topire parțială. Cuptorul construit de tânărul Cătănescu poate fi realizat cu mijloace proprii în oricare întreprindere industrială». (fragment din articolul Cuptor pentru aglomerat șpan, Revista Știință și tehnică, nr.5/1956 - n.r.) Apoi am mai avut, în total, vreo 24 de invenții și inovații. Nu făcusem facultate, dar în liceu imi plăcuse chimia și la uzină petreceam mult timp și eram și foarte preocupat de ce se întâmpla acolo. Am fost și la o conferință, în Rusia, și atunci am avut fericita ocazie să-l văd pe Gagarin care a trecut la câțiva metri de mine. Rușii mi-au propus să rămân la ei, dar n-am vrut...

Așa am tot avansat, că-mi vedeam de treabă. Am fost șef mecanic, șef de secție, și am fost adus la București la IMGB, șef de atelier. În '73 vine Ceaușescu în uzină. Eu i-am spus unuia, măi, dacă vine Ceaușescu eu o să-l rog să ne dea voie să luăm mâncare de la cantina partidului. Asta era șef adjunct. Și se duce și mă spune la Securitate. Și mă cheamă aștia și-mi zic «dom'le, dumneata nu iei parte la ședințele de lucru când o să vină Tovarășu'. Dumneata o să stai în fundu' halei».

Eu stăteam acolo, dar aveam materialul la mine. Dacă o fi să am ocazia, o să-i dau, că doar nu-l omor, dă-l incolo! mă gândeam eu. Și, ce credeți că face Ceaușescu? Nu mai vine unde-l așteptau Vulcan, 23 August, astea, în cadrul uzinei. Intră pe partea asta, unde stăteam eu și cu șeful de secție - prin fundu' halei. Când i-am văzut... Mai întâi a intrat ea, îi sărut mâna, apoi vine el lângă mine «ia zi măi, cum te cheamă?» Îi arăt - «mă cheamă Cătănescu». «Ce funcție ai aici?». «Pai sunt șeful de atelier la pregătirea fabricației». «Ce-ai făcut azi-noapte?». «Pai, am reușit! Am reușit să facem tehnologia respectivă». Era vorba de turele pentru tancuri. «Măi Cătănescu, mi-a spus el șoptit, «noi facem tancurile noastre, măi!» Era prietenos așa... și cum stătea, vă rog să mă credeți că nu mint, mă ia așa după umeri, «Știi ce-nseamnă să facem noi tancuri?! Știi ce-nseamnă?!» Tancurile se făceau pe bucăți. Fiecare uzină făcea o parte și toate astea se asamblau la 23 August. Și atunci prind curaj și-i spun «Tovarășul Secretar General, am și eu o problemă. Nu mă plâng, am casă foarte bună, bani... dar stăm prost cu mâncarea. Soțiile pleacă dimineața și vin seara, vrem și noi numai să ne dea voie ca o parte din noi care contribuim la asta să fim preocupați numai de problemele noastre...». «Și ce vreți?». «Să ni se aprobe și nouă, uite am făcut un material...» Doamnă, scot plicul din halat, i-l dau, și-l bag-n buzunar. Asta se întâmplă în '73. În '76 sunt chemat la Securitate. Pe data de 1 noiembrie mă prezint... Doamnă, intru pe poartă și mă iau așa: «Sunteți arestat pentru propagandă împotriva orânduirii socialiste». Am făcut 6 luni la Jilava. Nevinovat. M-au băgat în Tribunalul Militar, în fine. Norocul meu era că eu în viața mea n-am făcut politică. Nu mi-au motivat nimic în niciun fel. «Dar, între timp, vi se aprobaseră cererea de

Ion Cătănescu a fost băgat de Securitate la zdup' deoarece solicitase ca muncitorii să se alimenteze de la cantina Partidului FOTO: Arhiva personală Ion Cătănescu

a mânca la cantina partidului?». «Nimic. Dar s-a ținut o ședință în uzină că s-a găsit dușmanul de clasă... Din fericire eu am stat într-o celulă cumsecade pe durata procesului. Dacă eram găsit vinovat, mă băgau într-una de-ăia... Acolo am găsit un cetățean care m-a învățat ce să spun și cum să mă apăr. Pedeapsa pentru propagandă era de 18 ani. Era destul de periculosă, dacă nu spu-

neam ce trebuie, găseau ei doi-trei inși care să depună mărturie că m-au auzit injurând partidul la o coadă, undeva. Ei, și la o ședință am început eu să spun cum mă învățase colegul meu, de fapt niște lozinci. «Conform CPP, articolul cutare, orice om al statului nostru este obligat să caute adevărul. Ce mă determina pe mine, domnule președinte, onorată instanță, să fac

propagandă împotriva orânduirii socialiste? Eu sunt fecior de țaran, plecat pe șantier, stimulat, am făcut și am dres, am primit premii și recunoaștere...» și toate astea i le puneam pe masă. A rămas în pronunțare și m-au dus înapoi în celulă. Dar nu l-am mai găsit pe colegul meu, îl luaseră. Și-am rămas singur. Bine, aveam condiții, cât de cât, dar eram singur. Nu-mi aduceau decât ziare de-alea «Așa s-a călbit oțelul», «Partizan la soia»... chestii de-astea, cum erau pe-atunci. În rest nimic. După 6 luni s-a deschis celula și mi-au zis să vin. «Luai-vă tot ce-aveți!» Aveam o sacoașă cu chestii strict necesare. «Mergeți la baie!» mi-au zis. Merg eu la baie, mă spăl... mie nu-mi spuneau nimic, dar vorbeau între ei «pleacă la o ședință la Paris» și râdeau. M-au pus să mă și bărbieresc... eu mă gândeam că mă duc la Aiud. Leșim, și la poartă era procurorul. Vă dați seama că nu-ți mai bătea inima deloc de spaimă. Și mi-a întins biletele de ieșire și-mi zice «mergeți acasă». Am venit acasă, am vorbit cu directorul general și m-am întors la uzină.

Apoi, prin '82 ajunsesem adjunct pe probleme de asistență tehnică pe țară. Răspundeam de toate centralele termoelectrice. Așa că, la un moment dat, eram la Năvodari, unde montam niște turbine, când s-a anunțat venirea lui Dincă, fostul general «Telegă» - așa i se spunea pe-atunci. Intră el la mine în birou și mă întreabă «mă cunoști?» Zic «nu». «Eu sunt Dincă Ion». Mă ridic, îi zic «poftiți!» «Cu ce te ocupi?», mă întreabă el. Îi spun eu, îi arăt documentația, actele, el se uită, vede că totu-i trecut la zi și mă întreabă: «Tovarășu' Cătănescu, când credeți că-i gata turbina?». «Pai, nu ține de mine, îi zic eu. Noi stăm acum din cauza montajului». «Cum? De atâtea luni de zile! Îi dau afară!» Mă rog, mi-a luat numele și pleacă. Și m-a ținut minte... (a consemnat Paula DODOR)

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Planurile narative, amestecate ca și ale timpului, au și altă finalitate decât cea a virtuozității arhitecturii, fac parte din respirația febrilă a naratorului, ce-și joacă ființa căutându-se pe sine, recopiindu-și-cum scrie - durerea, spre a putea în sfârșit privi și primi adevărul așa cum se cuvine. Deoarece, dacă Helgomar este absent, mitul lui a devenit adevăr, și fără adevăr existența e un coșmar. Tot Andrei Coman scrie, sufocat de așteptare:

„Să scrii cu orice preț pentru că așa trebuie. Să te simți în mijlocul unui coșmar și să fii obligat să-l descrii, să înveți la nesfârșit tabla înmulțirii în vreme ce alții au ajuns la a nu știu căta generație de calculatoare, să fii obligat să propovăduiești la nesfârșit adevărul, dar să nu reușești niciodată să treci dincolo de el, să convingi că nu reurcarea în copac este soluția, ci coborârea cât mai rapidă a celor care au mai rămas (...). A scrie, adică a te opune cu toată energia morții psihice, dar și celeilalte, căreia numai în acest fel i te poți sustrage. A spune fără teamă exact ceea ce crezi și fiindcă memoria hârtiei este unicul mijloc de apărare împotriva brutelor - mijloc de care, ciudat, ele țin seama -, Paris» și râdeau. M-au pus să mă și bărbieresc... eu mă gândeam că mă duc la Aiud. Leșim, și la poartă era procurorul. Vă dați seama că nu-ți mai bătea inima deloc de spaimă. Și mi-a întins biletele de ieșire și-mi zice «mergeți acasă». Am venit acasă, am vorbit cu directorul general și m-am întors la uzină.

Monica Lovinescu, Pragul. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 175-176

În apropierea lui 1 Mai 1989, derută totală în rândul milioanei de oameni ai muncii. Va fi liber și 1 și 2 Mai, se va lucra duminică, 30 aprilie? Anul acesta Paștele ortodox, una din marile sărbători ale națiunii române, a coincis cu 1 și 2 mai. Prima zi de Paște a fost duminică, pe 30 aprilie, iar 1 și 2 mai erau trecute în calendar zile de sărbătoare legale. Speram cu toții în zile treie libere legale. Peste nemulțumirea generală asupra modului cum trăim, ce credeți că au hotărât ei? Pe 30, duminică, s-a lucrat, iar din

cele două zile legale de sărbătoare a fost zi de sărbătoare numai 1 mai. Rezultatul? Au venit mărând, neconvinși, lipsiți de cheoamenii să „lucreze” și pe 30 aprilie, și pe 2 mai, neproducând nimic. Eu am fost de gardă în seara de înviere, pe 29 aprilie - gardă dublă - la direcția IPB, iar pe 30 aprilie, duminică, am lucrat. Numai sâmbătă la prânz s-a anunțat că duminică circula și numerele cu sot, și cele fără sot, ceea ce a încurcat sute de mii de oameni. Duminică la prânz am lucrat la Focșani, iar seara am dormit la Leșca, în Munții Vrancei. Interesant că pe fundalul „entuziasmului general” al poporului, al telegramelor, al scrisorilor, al adunărilor, al expresiilor de mulțumire și recunoștință pentru plata datoriei externe, de 1 Mai, pentru prima dată în România sau în București, absolut toate panourile de propagandă montate pe străzi, în intersecțiile ca Piața Victoriei, Piața Romană, Piața Universității, Liceul Șincai etc. erau păzite 24 din 24 de ore de 1 sau 2 militeni înarmați. Era ziua internațională a oamenilor muncii, într-o țară liberă? democratică - dar toate panourile erau păzite drastic, iar pe stradă am văzut mai multe perechi de militeni care duceau în lesă, pentru a păzi libertățile noastre, câini poliști dresați... ca pe vremea hitleriştilor. Este clar că în țară domnește nemulțumirea, altfel n-ar fi această pază tot mai drastică. Alt prieten pe care l-am vizitat la atelier, maestrul caricaturist slujitor subtil al răsului sănătos și al ironizării ipocriei democrației noastre străbune: Mihai Stănescu, s-a întors de curând din Franța, unde timp de trei luni a avut un succes imens cu apariția acolo, în Franța, a albumului său „Rire en Roumanie”, din care peste 50% din desene au fost interzise în România. Mi-a povestit că a primit premii, a apărut de câteva ori la televiziunea franceză, a avut o expoziție în Centrul Pompidou la Baubourg. La întoarcerea în țară i s-au confiscat cele 11 exemplare din album, Europa întreagă a răs de ridicolul situațiilor caricaturizate de Mihai Stănescu, la noi... până și răsul e interzis. De fapt, uitați-vă la oamenii de pe stradă cât de triști, amărâți, fără chef, mahmurii sunt cu toți suntem cu toții!

Gheorghe Leahu, Arhitect în „Epoca de aur”, f.l., Fundația Academia Civică, 2004, p. 228-229

Nicolae Ceaușescu, învinuit că se pregătea să atace Moscova

(Urmare din pag. 1)

Controversele din jurul proiectului „Condor II” au fost numeroase la sfârșitul anilor '80. În primul rând, acesta a generat efecte negative în relațiile politice și militare dintre Argentina și SUA. Autoritățile de la Washington au criticat inițiativa guvernului de la Buenos Aires, considerând că argentinienii doreau să își ia revanșa în fața britanicilor, după înfrângerea suferită în anul 1982, în arhipelagul Falkland. În plus, la proiectul respectiv erau angajate „Messerschmitt-Bölkow-Blohm” și compania italiană „Fiat-Snia”, iar autoritățile de la Casa Albă puteau fi deranjate de concurența făcută firmelor americane de profil de cele două companii vest-europene. Totodată, liderii politici și militari americani erau îngrijorați de posibilitatea ca tehnologia și metodele de dezvoltare a rachetelor nucleare „Pershing 2”, cu rază medie de acțiune, la țare avau acces specialiștii de la MBB, să ajungă în po-

sesia principalului inamic, Uniunea Sovietică, prin intermediul țării din Orientul Mijlociu. În al doilea rând, proiectul „Condor II” a avut implicații în Orientul Mijlociu, în ecuația respectivă manifestându-se cu putere atât interesele politice, economice și militare ale unor state din zonă (Egipt, Irak, Israel), cât și cele ale SUA, Republicii Federale Germania și Italiei. Fiecare parte a încercat să își apere cât mai bine interesele și în acest sens s-a apelat inclusiv la influența pe care o avea mass-media în modelarea opiniei publice. Pe un asemenea fond, în primăvara anului 1989 apare menționat numele lui Nicolae Ceaușescu în revista Der Spiegel. Semnatul articolului s-a străduit să convingă opinia publică de faptul că „diabolicul” lider român dorea să fabrica racheta „Condor II”, implicând în proiect specialiștii companiei „Messerschmitt-Bölkow-Blohm”. Conducerea revistei specula astfel, într-un mod cinic, notorietatea internațională pe care o aveau

relațiile bune ale acestuia cu Muhammad Hosni Mubarak, precum și faptul că în Egipt fusese testată în luna aprilie 1989 o rachetă în cadrul programului „Condor II”, dezvoltat de MBB. Autoritățile de la Bonn au dezmințit categoric faptul că România ar fi primit sprijin din partea RFG (Israel), cât și cele ale SUA, Republicii Federale Germania și Italiei. Fiecare parte a încercat să își apere cât mai bine interesele și în acest sens s-a apelat inclusiv la influența pe care o avea mass-media în modelarea opiniei publice. Pe un asemenea fond, în primăvara anului 1989 apare menționat numele lui Nicolae Ceaușescu în revista Der Spiegel. Semnatul articolului s-a străduit să convingă opinia publică de faptul că „diabolicul” lider român dorea să fabrica racheta „Condor II”, implicând în proiect specialiștii companiei „Messerschmitt-Bölkow-Blohm”. Conducerea revistei specula astfel, într-un mod cinic, notorietatea internațională pe care o aveau

de dure impuse românilor în anii '80, în scopul achitării integrale și anticipate a datoriei externe a țării. Presa românească din exil a preluat și publicat în acea vreme orice critică la adresa lui Ceaușescu ca fapt pozitiv. În ceea ce privește informațiile „sigure” din revista vest-germană, s-a încercat să fie indusă ideea că principala țintă a rachetei „Condor II” (ne)fabricate în România ar fi fost... capitala Uniunii Sovietice: „Der Spiegel” scrie că racheta are un tir care îi dă posibilitatea să ajungă până la Moscova! Autorul articolului respectiv nu avea cunoștință despre faptul că distanța dintre București și Moscova, în linie dreaptă, este de 1.503 km, iar raza de acțiune a rachetei „Condor” nu depășea 900 km. Chiar și în cazul în care s-ar fi instalat o rachetă de acel tip la frontiera de nord a României, în cel mai apropiat punct românesc față de Moscova, „racheta lui Ceaușescu” n-ar fi putut reprezenta în nici un fel un pericol pentru capitala Uniunii Sovietice. Dr Petre OPRIS

DIN PRESA EXILULUI

Der Spiegel: Specialiștii germani construiesc în România o fabrică de rachete

(Urmare din pag. 1)

„Der Spiegel” scrie că în timpul unei vizite oficiale la Cairo, președintele Ceaușescu a tratat cu egiptenii construirea versiunii românești a rachetei „Condor-2”. Până în prezent se consideră că această rachetă are un tir de 1.000 km și un focos convențional în greutate de 500 kg, sau un focos nuclear. La 14 aprilie, președintele Ceaușescu a declarat că „România este capabilă acum să producă armament nuclear”. „Der Spiegel” scrie că racheta are un tir care îi dă posibilitatea să ajungă până la Moscova. Aceste dezvăluiri au provocat o stare de derută la Bonn. Un purtător de cuvânt oficial a dezmințit că tehnologia germană a fost vândută României. Comentarii au declarat că acest scandal intensifică indignarea Statelor Unite față de Germania care nu împiedică transferarea de tehnologie nucleară blocului răsăritean și țării din „lumea a treia”. Viața noastră (Israel), mai 1989. Articol primit prin bunăvoința doamnei Ditzo Goshen, coordonatoarea a Centrului de Studiu și Cercetare a Istoriei Evreilor din România de la Universitatea Ebraică din Ierusalim

Până spre sfârșitul anilor '80, Germania Federală avusese relații economice strânse cu România socialistă FOTO: Arhivele Naționale

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Din țările „frățești”

Invenții și cercetători

Câți cercetători să fi fost pe-atunci în România? Și cine mai știe câte instituții de cercetare? La rubrica „Noutăți tehnico-științifice” din Scinteia sunt pomenite câteva dintre ele cu „realizările de ultimă oră”. Spre exemplu, Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Comprosoare și Material Rulant reușise să redimensioneze reperele unor compresoare, astfel încât să necesite consum redus de metal. Institutul Național de Motoare Termice a finalizat aparatul de măsurare a parametrilor cu motoare termice cu piston. O nouă instalație de vopsire cu cabine mobile a raportat Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Industria Construcțiilor de Mașini. Iar Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Electronică tocmai proiectase un echipament modern de diagnosticare a pierderilor energetice.

La festivitățile dedicate la Praga Zilei Naționale a Cehoslovaciei, România a fost reprezentată printr-o delegație condusă de Ion Dincă, prim-viceprim-ministru al guvernului RSR, membru al CPEx. Prilej cu care au fost depuse coroane de flori la mormintele soldaților români căzuți în luptele pentru eliberarea Cehoslovaciei la cimitirele din Zvolen, Piestany, Stara Tura și Brno. Sofia a anunțat că s-au încheiat lucrările sesiunii plenare a CC al PC Bulgar. În Republica Democrată Germană au fost alegeri pentru desemnarea reprezentanților locali ai puterii de stat. Iar la Varșovia s-a ținut Conferința Națională a delegațiilor Partidului Muncitoresc Unit Polonez. Pretutindeni, evenimentele sunt interpretate ca noi pași ai căii către comunism.

A apărut Magazin istoric!

Din cuprinsul revistei pe luna mai: 1 Mai 1939. Poporul român spune nu fascismului și războiului (Ion Popescu Puturici); Forța unită a clasei muncitoare (M.C. Stănescu); 1703-1744 - Mihai Racoviță, voievod român la Iași și București (Matei D. Vlad); Din zilele Revoluției de la 1848 (A. Ubicini); Cine a compus Cântecul Iancului (Viorel Cosma); Victor Slăvescu - 1940, Note zilnice (Eugen Preda); Patria română căreia i-au jertfit toate ostentilele (Paul Schuster-Stein).

Maraton la Național

Teatrele bucureștene își vindeau biletele de la punerea lor în vânzare. Iar la abonamentele difuzate prin sindicate și UTC n-aveau aceeași decăz frunții.

Cererea de bilete la teatru depășea oferta, deși programul spectacolelor era extins la maximum. Spre exemplu, duminică, 7 mai, la Teatrul Național a fost un adevărat maraton. La ora 10:00, în Sala Mare, a fost primul spectacol cu „A douăsprezece noapte”, urmat la ora 14:30 de „Bădăranii”, iar seara la ora 18:30 de piesa „Nu se știe niciodată”. În aceeași zi, la Sala Amfiteatru, matineu cu „Un anotimp fără nume”, iar seara „Contrabasul”. În paralel, la Sala Atelier, „Ultimul set” și „Fata din Andros”.

Cu viteza nu-i de glumit!

Buletinul rutier redactat în Scinteia cu sprijinul Inspectoratului General al Miliției, Direcția Circulației oferă sfaturi bune automobilistilor și face cunoscute exemplarele negative din lumea lor. Iată câteva cazuri de vitezomanii sancționați corespunzător de „organe”: la Bistrița, a fost oprit la timp conducătorul unui autoturism care circula în localitate cu 105 kilometri la oră; la Arad, alt autoturism fusese „înregistrat cu 83 km pe oră”; iar la Săvinești, județul Neamț, un autovehicul „a trecut prin fața ecranului radar cu 78 km pe oră”.

Brain drain

Potrivit unui studiu efectuat de OECD, difuzat de Agerpres, în ultimul sfert de veac, un milion de specialiști din lumea a treia au fost „racolați” de țările occidentale industrializate. Potrivit aceluiași surse, alt raport publicat de UNCTAD estimează că în 1961-1972 specialiștii plecați în SUA, Canada și Marea Britanie făcuseră în bugetul țărilor de origine ale lumii a treia o „gaură” de 46 miliarde dolari reprezentând costurile calificării lor. Suma echivalentă cu ajutorul acordat în același interval de statele dezvoltate țărilor de origine ale imigranților.

Lavinia BETA